

LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS KANCELIARIJA
TEISĖS GRUPĖ
IŠVADA

DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS VIEŠOJO ADMINISTRAVIMO ĮSTATYMO NR. VIII-1234
PAPILDYMO 15¹ STRAIPSNIU ĮSTATYMO IR LIETUVOS RESPUBLIKOS CIVILINIO
KODEKSO 2.79 STRAIPSNIO PAKEITIMO ĮSTATYMO PROJEKTŲ
TAP Nr. 18-1630; NR. 1631; TAIS Nr. 9107(2); NR. 18-2117(3)

2018-10-12 Nr.NV-2719

Vilnius

Įvertinę Lietuvos Respublikos viešojo administravimo įstatymo Nr. VIII-1234 papildymo 15¹ straipsniu įstatymo projekto (toliau – Įstatymo projektas) ir Lietuvos Respublikos civilinio kodekso 2.79 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto (toliau- CK projektas) atitiktį Konstitucijai, įstatymams, Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimams bei teisės technikos reikalavimams, teikiame šias pastabas ir pasiūlymus:

1. Įstatymo projekto 1 str. pavadinimas ir pirmoji pastraipa tikslintina remiantis Teisės aktų projektų rengimo rekomendacijų, patvirtintų teisingumo ministro 2013 m. gruodžio 23 d. įsakymu Nr.1R-298, 89.3 p.

2. Įstatymo projekto 1 str. pildomo Viešojo administravimo įstatymo 15¹ str. 1 d. nuostata, remiantis kuria „administracinės paslaugos <....> *suteikimas baigiamas* licencijos <.....> *duomenų įrašymu* Licencijų informacinėje sistemoje šio įstatymo 8 straipsnyje nurodyto individualaus administracinio akto priėmimo dieną“ derintina su Viešojo administravimo įstatymo 8 str. 3 dalimi, remiantis kuria individualus administracinis aktas priimamas jį *pasirašant* šioje nuostatoje nurodytiems asmenims ir patvirtinant antspaudu *arba* kai individualus administracinis aktas *priimamas naudojantis* valstybės informacinėmis sistemomis, jo pasirašymui ir patvirtinimui antspaudu prilyginamas patvirtinimas (autorizavimas) valstybės informacinėje sistemoje.

3. Siekiant teisinio aiškumo ir nuostatų suderinamumo Įstatymo projekto 1 str. pildomo Viešojo administravimo įstatymo 15¹ str. 2 d. nuostata tikslintina vietoje žodžio „per“ įrašant „naudojantis“ (žr. Viešojo administravimo įstatymo 8 str. 3 d.), o vietoje „licencija arba licencijos patikslinimo <....> duomenys privalo būti įrašyti“ įrašyti „licencijos išdavimo arba licencijos patikslinimo <....> duomenys privalo būti įrašyti“, nes licencija bus jau išduota naudojantis kita nei Licencijų informacinė sistema ar kitais būdais. Atitinkamai pildomo Viešojo administravimo įstatymo 15¹ str. 3 d. prieš žodžius „turi įrašyti“ įterpti „ar licencijos išdavimo duomenis. Šiuo aspektu įvertintina ir šio straipsnio 4 d. Be to, atskleistinos pildomo Viešojo administravimo įstatymo 15¹ str. 2 d. nuostatos dėl duomenų įrašymo į Licencijų informacinę sistemą pasekmės ir santykis su šio straipsnio 1 d. nuostata, remiantis kuria duomenų įrašymu Licencijų informacinėje sistemoje *baigiamas licencijos suteikimas*.

4. Remiantis Įstatymo projekto 1 str. pildomo Viešojo administravimo įstatymo 15¹ str. 3 d. nuostata, jeigu, pateikus tinkamai įformintą prašymą išduoti licenciją kartu su visais licencijai išduoti reikalingais dokumentais ir informacija, licencija tam tikrai ūkinei veiklai neišduodama ir nepateikiamas motyvuotas atsisakymas ją išduoti, licencijos išdavimo diena šioje dalyje nurodytu atveju laikoma paskutinė licencijuojamą veiklą reguliuojančių įstatymų nustatyto termino licencijai tam tikrai ūkinei veiklai išduoti diena ir licencijas išduodantis viešojo administravimo subjektas *licenciją turi įrašyti* Licencijų informacinėje sistemoje *ne vėliau kaip šią dieną*. Atskleistinas tokio „licencijos įrašymo“ veiksmo statusas ir jo santykis su Viešojo administravimo įstatymo 8 str. 3 d, nuostata (ar tai būtų prilyginama individualaus

administracinio akto priėmimui?). Be to, atkreiptinas dėmesys, kad tokia nuostata suponuoja galimybę licenciją įrašyti ir anksčiau nei realus jos įsigaliojimo terminas, kas sukeltų suderinamumo su šio straipsnio 1 d. nuostata stoką bei teisinį neaiškumą dėl įrašymo pasekmių. Šiais aspektais įvertintina ir Įstatymo projekto 1 str. pildomo Viešojo administravimo įstatymo 15¹ str. 4 d. nuostata dėl pranešimo įrašymo duomenų.

5. Siekiant teisinio aiškumo ir nuostatos nuoseklumo, Įstatymo projekto 1 str. pildomo Viešojo administravimo įstatymo 15¹ str. 4 d. nuostatoje kaip perteklinės atsisakytina nuostatos „tai yra teisės aktų reikalavimus atitinkantis ūkio subjektas įgyja teisę vykdyti veiklą“ (žr. Paslaugų įstatymo 2 str. 6 d.). Be to, ši nuostata pildytina, nurodant pranešimo duomenų įrašymo termino alternatyvą tuo atveju, kai pranešime nurodyta diena yra vėlesnė negu kita diena po pranešimo pateikimo licencijas išduodančiam viešojo administravimo subjektui dienos.

6. Įstatymo projekto 2 str. 2 d. nuostata, remianti kuria Vyriausybė ir Teisingumo ministerija (turėtų būti teisingumo ministras) įpareigojamos priimti įstatymo įgyvendinamuosius teisės aktus *iki 2019 m. balandžio 30 d.*, įvertintina jos suderinamumo su Teisėkūros pagrindų įstatymo 20 str. 4 d. nuostata, remiantis kuria teisės aktai (tame tarpe ir įstatymų įgyvendinamieji teisės aktai), keičiantys ar nustatantys naują ūkio subjektų veiklos ar jos priežiūros teisinį reguliavimą, paprastai įsigalioja gegužės 1 dieną arba lapkričio 1 dieną, tačiau *visais atvejais ne anksčiau kaip po trijų mėnesių* nuo jų oficialaus paskelbimo dienos. Papildomai atkreiptinas dėmesys ir į konstitucinį teisinės valstybės principą, kuris suponuoja įstatymų leidėjui *inter alia* pareigą teisės normas nustatyti iš anksto, kad teisinių santykių subjektai žinotų, ko iš jų reikalauja teisė, teisinio reguliavimo pakeitimus daryti taip, kad asmenims, kurių teisinei padėčiai jie turi įtakos, būtų užtikrinta *reali galimybė* prisitaikyti prie naujos teisinės situacijos.

7. Įstatymo projekto 2 str. 3 d. nustatoma, kad Vyriausybė iki 2019 m. kovo 1 d. pateikia Lietuvos Respublikos Seimui įstatymų, kuriuose nustatomi atvejai, kai privaloma išduoti licencijų, leidimų, reikalingų tam tikrai ūkinei veiklai pradėti ar vykdyti, dublikatus, popierinės formos licencijas ir (ar) jas privaloma turėti, jeigu toks reikalavimas nėra nustatytas Europos Sąjungos teisės aktuose arba Lietuvos Respublikos tarptautinėse sutartyse, pakeitimo projektus. Atkreiptinas dėmesys, kad remiantis Seimo statuto 135 str. 5 d., kiti Seimo priimamų teisės aktų projektai dėl galiojančių teisės aktų pakeitimo ar pripažinimo netekusiais galios, kuriuos būtina priimti, priėmus teikiamą projektą, *teikiami kartu su įstatymo projektu*. Šiais aspektais įvertintina ir CK projekto 2 str. 2 d.

8. Įstatymo projekto 2 str. 4 d. pirmojo sakinio nuostata uždraudžiama kurti *naujas* valstybės informacines sistemas ir registrus arba *naujas* valstybės informacinės sistemos ar registro funkcinės struktūros sudedamąsias dalis. Atkreiptinas dėmesys, kad tokiu reguliavimu nebus užkirstas kelias neterminuotai naudoti veikiančias valstybės informacines sistemas ir registrus juos nuolatos technologiškai patobulinant, kas, manytina, neužtikrins Įstatymo projektui keliamų tikslų išnaudoti jau esamą Licencijų informacinės sistemos funkcionalumą neinvestuoti valstybės biudžeto lėšų. Be to, Aiškinamajame rašte siūlytina aiškiai atskleisti, ar Įstatymo projektu, kaip galutinio tikslo siekiama atsisakyti visų kitų valstybės informacinių sistemų, kuriomis šiuo metu naudojamosi teikiant administracinę paslaugą – licencijos išdavimą (išskyrus ES teisės aktuose ir jų įgyvendinamuosiuose Lietuvos Respublikos teisės aktuose bei Lietuvos Respublikos tarptautinėse sutartyse numatytas išimtis), ar tiesiog siekiama visą informaciją apie licencijas, išduotas naudojantis kitomis valstybės informacinėmis sistemomis, talpinti ir kaupti vienoje Licencijų informacinėje sistemoje.

9. Atskleistinas Įstatymo projekto 2 str. 4 d. antrojo sakinio nuostatos poreikis ir santykis su Įstatymo projekto 1 str. pildomo Viešojo administravimo įstatymo 15¹ str. 2 d., remiantis kuria sureguliuoti teisiniai santykiai, kai licencijos išduodamos naudojantis *ne* Licencijų informacine sistema. Be to, šioje nuostatoje tikslintina sąvoka „pradėta kurti“, atskleidžiant, koks veiksmas (momentas) apsprendžia kūrimo pradžią (pvz., priimtas sprendimas pradėti kurti valstybės informacinę sistemą, realūs kūrimo darbai ar pan.). Taip pat šioje nuostatoje atskleistinas „kitos valstybės informacinės sistemos ir registro“ turinys bei nurodytina, kokia tvarka informacinių išteklių tvarkytojai ir (ar) valdytojai privalo užtikrinti duomenų perdavimą Licencijų informacinei sistemai (šiuo aspektu tikslintinos ir Įstatymo projekto 2 str. 5 ir 6 d.).

10. Įstatymo projekto 2 str. 5 d. nurodytas įpareigojimas turėtų būti įvykdytas iki 2019 m. balandžio 30 d., kadangi 2019 m. gegužės 1 d. visa aktuali informacija apie licencijas turėtų būti jau sukaupta Licencijų informacinėje sistemoje.

11. Įstatymo projekto 2 str. 6 d. tikslintina, ją papildant: 1) kitais su licencija susijusiais veiksmais, nurodytais Įstatymo projekto 1 str. pildomo Viešojo administravimo įstatymo 15¹ str. 1 d. (t. y. licencijos tikslinimu, keitimu ir kt.); 2) duomenų apie licencijas perdavimo terminais, nurodytais Įstatymo projekto 1 str. pildomo Viešojo administravimo įstatymo 15¹ str. 2 - 4 dalyse. Be to, šioje nuostatoje vietoje žodžių „licencijas, leidimus ar kitus dokumentus ūkinei veiklai“ vartotinas šio straipsnio 3 dalyje įvestas trumpinys.

12. Pritariant Teisingumo ministerijos 2018 m. rugpjūčio mėn. rašto 10 pastabai ir joje išdėstyta argumentacijai bei siekiant teisėkūros ekonomiškumo, siūlytina jau šiame etape įvertinti poreikį dėl reikalavimo, nustatyto Civilinio kodekso 79 str. 4 d. pirmajame sakinyje (informacija apie licencijos išdavimą, jos galiojimo sustabdymą ir panaikinimą kaupiama juridinių asmenų registre), reikalingumo bei prireikus atitinkamai koreguoti CK projektą.

13. Įvertintinas poreikis tikslinti CK projekto 2 str. 3 d., atsižvelgiant į CK projekto 1 str. keičiamo Civilinio kodekso 2.79 str. 4 d. nuostatą, remiantis kuria informacija apie licencijos išdavimą, jos galiojimo sustabdymą ir panaikinimą juridinių asmenų registrai teikiama naudojantis Licencijų informacine sistema ne tik juridinių asmenų registro nuostatų bet ir *Licencijų informacinės sistemos nuostatų* nustatyta tvarka. Be to, atsižvelgiant į CK projekto 2 str. 2 ir 3 d. nuostatas, 2 straipsnio pavadinimas pildytinas žodžiais „ir įgyvendinimas“.

14. Aiškinamojo rašto 8 p. tikslintinas, atsižvelgiant į Įstatymo projekto 2 str. 3 d. ir CK projekto 2 str. 2 d., nurodant korektiškas jame minimų įpareigojimų Vyriausybei datas. Be to, Aiškinamojo rašto 12 p. paaiškintina, ar siekiant Įstatymo nuostatų efektyvaus įgyvendinimo bus reikalingi Licencijų informacinės sistemos tobulinimo darbai, kiek lėšų tai pareikalautų ir ar būtų spėta šiuos darbus atlikti iki Įstatymo projekto įsigaliojimo 2019 m. gegužės 1 d. Šiame kontekste atkreiptinas dėmesys į Lietuvos savivaldybių asociacijos 2018 m. rugpjūčio 7 d. rašte Nr. (17)-SD Kauno miesto savivaldybės pateiktas pastabas, kuriose keliamos problemos dėl Licencijų informacinės sistemos tam tikrų funkcionalumų neefektyvaus veikimo ir duomenų perdavimo trūkumų.

Teisės grupės vyresnioji patarėja

Ieva Peciukonienė